

מדינת ישראל

משרד החינוך

ספטמבר 2014

גולשים עם התלמידים לשנה בטוחה!

צוותי חינוך יקרים,

אנו נמצאים בפתחה של שנת לימודים חדשה – תשע"ה.

חלק ניכר מהתלמידים מבליים את זמנם במהלך השנה מול מסך כזה או אחר, המהווה את ההמשך הטבעי של ההווי האישי והחברתי המתקיים פנים אל פנים. הם מצלמים, מתעדים ומשתפים את חבריהם ברשת בחוויותיהם כחלק מהתנהלותם היומיומית. תופעה זו הולכת וגוברת, והתחושה הרווחת היא ש"אם אתה לא שם - אתה לא קיים".

בלי סודות ...

לאחרונה, נחשפנו ליישום (אפליקציה) חדשה הנקראת **סיקרט (Secret)**. מדובר ברשת חברתית חדשה המאפשרת לפרסם תכנים ותמונות באנונימיות מלאה (בשונה מאפליקציות ווטס-אפ, בה המשתמשים מזוהים). האפליקציה מתחברת לרשימת אנשי הקשר בטלפון הנייד וכן לרשימת החברים ברשתות חברתיות אחרות. החברים בסיקרט יודעים כי הדברים המופיעים שם פורסמו על ידי חבריהם ברשת או על ידי חברים של חברים, אך הם אינם יכולים לדעת מי פרסם זאת. **תנאי השימוש של סיקרט מייעדים אותה לבני 13 ומעלה**, והיא מאפשרת לדווח למפעילי האתר בארה"ב על תוכן פוגעני ולבקש להסירו.

האנונימיות מאפשרת מצד אחד לבני הנוער לשתף ללא חשש, להעלות שאלות ולהתייעץ עם חבריהם ברשת ללא הצורך להזדהות. אולם, כאשר המשתמשים אינם מפעילים בקרה ושיקול דעת, האנונימיות עלולה להביא גם להתנהגויות תוקפניות פוגעניות. מאחר והגולשים אינם מזוהים ואינם נמצאים בקשר עין אלה עם אלה, עלול להיווצר מצב בו הם יאפשרו לעצמם להפיץ שמועות על חבריהם ואף להתבטא באופן פוגעני שבו לא היו מתבטאים תחת זהות גלויה.

יש לציין כי הטכנולוגיה בכלל והרשת החברתית בפרט מתפתחת באופן מואץ וכל פיתוח או יישום מאפשר פעולות חדשות להן השלכות על התנהלותנו במרחבי החיים השונים. לפיכך, משרד החינוך פועל לקידום גלישה בטוחה ברשת לאורך כל השנה. בימים אלה אנו מעוניינים לצייד אתכם בכלים שיסייעו לכם לתת מענה מידי לתופעות חדשות ומטרידות ברשת, לקדם דיאלוג משמעותי עם התלמידים באשר להרגלי הגלישה שלהם ויאפשרו לכם להקנות להם נורמות התנהגות ראויות ברשת והימנעות מהתנהגויות סיכון.

אז גם השנה גולשים עם התלמידים לשנה בטוחה...

שימו לב כי:

1. התפקיד של המבוגר המשמעותי במרחב האינטרנט אינו שונה מהתפקיד בכל מרחב חיים אחר.
2. האינטרנט מספק למתבגרים אמצעי חשוב לתקשורת עם מתבגרים אחרים, לביטוי אישי וללמידה ובכך מהווה מענה משמעותי לצרכים האופייניים לגיל ההתבגרות ולמשימות ההתפתחות.
3. חשוב ליצור דיאלוג עם התלמידים שמטרתו להבין כיצד הם חווים את סביבת האינטרנט, במה הם מתעניינים, האם הם מכירים את כל חבריהם ברשת? איך הם נזהרים? האם חוו פוגעות ברשת וכיצד התמודדו עימה? האם הם מקפידים על שמירת כבוד חבריהם?
4. יש להדגיש את חשיבות השמירה על הפרטיות והבטיחות ברשת וברשתות החברתיות בפרט. בהקשר זה, מומלץ להסביר לילדים ולבני הנוער את המורכבות שבשימוש באפליקציות של רשת חברתית אנונימית כגון סיקרט. חשוב להדגיש כי השימוש ברשת אנונימית אינו שלילי בהכרח. האפליקציה עצמה אינה מחייבת שימוש פוגעני בה!
5. מומלץ לעודד את התלמידים לשתף אתכם או את הוריהם בחוויות העוברות עליהם ברשת.
6. חשוב להיות ערים לשינויים בהתנהגות ומצבי הרוח של התלמידים, בדגש על שינויים חריגים בהרגלי השימוש בטלפון הנייד ובשאר המכשירים הדיגיטליים המשמשים לגלישה ברשת.
7. רצוי להדגיש כי אתם, ביחד עם ההורים, כתובת לשיתוף ומתן עזרה.
8. במידת הצורך, על מנת להסיר תוכן לא ראוי ופוגעני ניתן לפנות לאיגוד האינטרנט הישראלי: **03-9700-911**

בעת השיחה עם התלמידים חשוב להדגיש את המסרים הבאים:

1. עשו שימוש בשפה מכבדת וחיובית בין אם אתם מתבטאים בגלוי או בעילום שם ברשת.
2. גלו אמפתיה כלפי מי שיושב בצד השני של המסך. מה שמצחיק אתכם לא בהכרח מצחיק את היושב בצדו השני של המסך.
3. אין לקחת חלק במעשי פגיעה באמצעות הרשת. אם פגעתם דעו כי הנכם עלולים להיות מואשמים בעבירה פלילית!

4. בעת פגיעה יש לנהוג באיפוק טרם תגובה על מנת שמעשה הפגיעה לא ימשיך ואף יסלים. מומלץ לפנות לאדם מבוגר, להורים או לאדם שאתם סומכים עליו, שתפו אותו ובקשו עזרה.

5. הכוח בידיים שלכם! אם נחשפתם למעשה פגיעה כנגד אדם אחר באמצעות הרשת, גלו אחריות אישית וחברתית - עצרו את הפגיעה ואם ניתן - דווחו על התוכן הפוגעני למנהלי האתר. בנוסף, עמדו לצד הנפגע - דווחו למבוגר על המעשה והפנו את הנפגע לקבלת עזרה. הדגישו כי דיווח ועזרה לנפגע איננו הלשנה!

6. הרשת אינה טובה או רעה - היא רק מה שאתם תיצקו לתוכה. דאגו לקדם עבורכם ועבור כלל הגולשים מרחב ווירטואלי בטוח ומוגן.